

**החלטה לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988
בדבר מתן פטור מאישור להסדר כובל להסכם בין
מנורה מבטחים בע"מ, מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ, שומרה
חברה לביטוח בע"מ, מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ
ומימון ישיר נדל"ן ומשכנתאות בע"מ**

1. פתח דבר

לפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (להלן חוק התחרות), להסדר בין מנורה מבטחים בע"מ, מנורה מבטחים פנסיה וגמל בע"מ שומרה חברה לביטוח בע"מ (להלן ביחד מנורה) לבין החברות מימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ ומימון ישיר נדל"ן ומשכנתאות בע"מ (להלן מימון ישיר נדל"ן וביחד מימון ישיר; מימון ישיר ומנורה מבטחים להלן ביחד הצדדים). נושא ההסדר הוא הסכם השקעה פיננסית, שבמסגרתו מנורה מבטחים תשקיע הון בפעילות מימון ישיר לצורך העמדת הלוואות לדיוור. לאחר שבחנתי את ההסדר בין הצדדים ואת השפעתו על התחרות בשווקים הרלוונטיים ולאחר שהתייעצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר בין הצדדים אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. לאור האמור, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק התחרות, בהתאם לנימוקים שיפורטו להלן.

2. ההסדר והצדדים לו

מנורה היא חברה ציבורית בעלת רישיון מבטח. עיקר פעילותה של מנורה במישרין ובאמצעות חברות בנות בשליטתה הוא בתחומי ביטוח שונים (ביטוח חיים, ביטוח בריאות, ביטוח כללי) ובתחום החיסכון ארוך הטווח (פנסיה, קופות גמל וקרנות השתלמות). כמו כן למנורה פעילות בתחום הנדל"ן, ובכלל זה פעילות השקעות בנדל"ן, אשראי מסוג "משכנתא הפוכה" והלוואות לדיוור.

מימון ישיר היא חברה ציבורית, בעלת רישיון למתן אשראי. כ-40% ממניות מימון ישיר מוחזקים במישרין ובעקיפין בידי חברת הביטוח ביטוח ישיר בע"מ. עיקר פעילותה בהעמדת הלוואות לאנשים פרטיים ובעיקר לצורך רכישת כלי רכב. למימון ישיר הייתה בעבר פעילות בתחום הלוואות לדיור שהופסקה וכעת היא חוזרת לפעילות זו במסגרת ההסדר נושא החלטה זו.

במסגרת ההסדר נושא בקשת הפטור, מימון ישיר נדל"ן תקצה למנורה 15% ממניותיה, כאשר יתר המניות (85%) יוחזקו בידי מימון ישיר. תמורת מניות אלה, מימון ישיר ומנורה ישקיעו במימון ישיר נדל"ן סכומי כסף הקבועים בהסכם, בהתאם להיקף אחזקותיהם בחברה המשותפת. בנוסף להסכם ההשקעה, בין הצדדים נחתם הסכם הלוואה שבמסגרתו מנורה תעמיד למימון ישיר נדל"ן הלוואה בהיקף ותנאים הקבועים בהסכם, אשר ישמש את מימון ישיר נדל"ן במתן הלוואות ללקוחות קצה. בנוסף, מנורה תהא רשאית למנות דירקטור אחד מבין שבעה במימון ישיר נדל"ן, כאשר נקבעו בהסכם הוראות שונות שנועדו לצמצם מעבר מידע בין הצדדים למינימום הנדרש.

3. הניתוח התחרותי

3.1 עיקרו של ההסדר

כאמור, ההסדר הוא הסדר השקעה פיננסית שמאפשרת למימון ישיר לגוון ולהעמיק את מקורות ההון שלה, באופן שיאפשר לה לחזור ולהרחיב את פעילות האשראי לדיור, תוך שילוב בין ההון של מנורה עם יכולות החיתום של מימון ישיר. לפיכך, אין מדובר בהסדר שעיקרו הפחתת התחרות או מניעתה. בהסדר נקבעו הוראות שונות שנועדו להגן על ערך ההשקעה מבחינת הצדדים, כגון מגבלה על יכולת מנורה למכור את המניות לגוף שמתחרה במימון ישיר. מצאתי שאין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. בכך מתקיימים תנאי סעיף 14(א)(2) לחוק.

[illegible]

מכלל הדברים עולה כי לא רק שבעת הזו ומצב השוק ההסדר אינו מעלה חששות תחרותיים, אלא שעשוי להיות לו גם היבט פרו-תחרותי, בכך שהוא יסייע לצדדים להרחיב ולהעמיק את הפעילות בתחום ההלוואות לדיור ועשוי בכך להגביר את היכולת שלהם להתחרות מול הבנקים בהצעת הצעות משתלמות ללקוחות.

לאור האמור לעיל, שובנעתי כי ההסדר אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו. בכך מתקיימים תנאי סעיף 14(א)(1) לחוק התחרות.

4. סוף דבר

לאחר שנועצתי עם הוועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק התחרות ולהעניק את הפטור המבוקש לתקופה של 6 שנים, זאת בשים לב ל"מנגנון הפרדות" הכלול בהסכם ואשר הוצג בפניי, שנועד להסדיר את התנאים להפרדות הצדדים למקרה שהפטור לא יחודש. החלטתי זו נתונה לערר בפני בית הדין לתחרות על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל עליו ניתן הפטור, בהתאם לסעיף 15(א) לחוק התחרות.

מיכל כהן

הממונה על התחרות

י"ד אב תשפ"ג

01 אוגוסט 2023